

Aktionsgruppen Rädda Skuruparkens yttrande över det reviderade naturreservatsförslaget för Skuruparken september 2010.

Aktionsgruppen Rädda Skuruparken uppskattar att den kulturhistoriska delen och då främst den engelska landskapsparken och kulturlandskapet framträder på ett intressant och ofta skickligt formulerat sätt i detta nya reservatsförslag för Skuruparken.

Vi har även ett budskap från tidigare remissyttrande från 2007-09-23. Det är tillgängligt på vår hemsida www.skuruparken.se

Naturreservatets syfte, s. 5: Vi håller med om syftet förutom de sista meningarna om **stugorna**: "Aktiviteter och inslag som innebär privatisering av mark och som därmed minskar det allmänna rekreativvärdet får dock inte inrymmas inom reservatet, som t.ex. stugor för privat nyttjande". Detta anser vi alltför vagt och ofullständigt uttryckt. Vi framför här följande skäl för att stugorna ska tas bort:

1. Naturreservatets målsättning är att friluftslivet ska gynnas men detta hindras av stugorna. Tillgängligheten till parken försvåras avsevärt genom dem. "Om stugorna skulle vara kvar blir svårigheterna att dra en tydlig gräns mellan stugägarnas hemfridszoner och parkens offentliga delar en ständig källa till konflikter." (Tjänsteskrivelsen 10-09-08)
2. De höga naturvärdenas bevarande och utveckling är inte förenliga med den privata stugbebyggelsen.
3. Stugornas sanitära förhållanden är högst otillfredsställande, bland annat saknar stugorna avlopp.
4. De flesta stugorna har uppförts utan bygglov.

Förord s.4. Vi föreslår att rad 7-8 ändras på följande sätt: Inom ramen för utredningen har också följande arbeten utförts:

Gunilla Ingmar, Skuruparken – Det historiska landskapet, 75 sidor. 2007.

En fotodokumentation av stugorna som tagits fram av WSP.

Föreskrifter. C. Ordningsföreskrifter, s.7:

C1. Vi instämmer. Vi önskar en markering att hänsyn visas vid blomsterplockning och att gullvivan får samma fridlysta status som blåsippan. Den kan lätt bli helt bortplockad.

C6. Det är förbjudet att cykla annat än på anlagd väg. Vi instämmer.

C7. " " göra upp eld annat än på anvisad plats eller i medhavd grill. Vi accepterar varken 2007 eller 2010 medhavd grill.

Skäl för beslut, prioriterade värden s 8.

"Området utgör den centrala delen av en historisk engelsk landskapspark från sent 1700-tal." I stället för "den centrala delen" kan stå "skogs-och hagmarker där djuren betade".

(Se Det historiska landskapet s.22 : Intill själva Skuru gård ritade Piper en mer anlagd del av parken med en stor böljande gräsmatta och slingrande promenadvägar. Till detta fogade

Råberh och Piper skogs-och hagmarker, där djuren betade – det som är den nuvarande Skuruparken. Promenadvägarna sammanband de två delarna.)

Förutsättningar för bevarande och utveckling s.9. Vi uppskattar följande fina formulering: ”---Välhävade kulturmarker är uppskattade av människor för rekreation och värdefulla för den biologiska mångfalden. Ett landskap som skildrar den historiska markanvändningen ger den lokala kulturhistoriska identiteten ett starkt stöd.”

Överensstämmelse med ÖP och DP s.9: ”Strandskydd gäller för stor del av området” bör ändras till ” största delen av området”. Se karta s. 26.

Avgränsning s. 10 : Vi kan acceptera att Vägverkets område inte inbegrips i reservatet , men minsta möjliga intrång på reservatets område får ske.

”I områdets västra del föreslås att all obebyggd mark innefattas i reservatet för att förhindra upplevelsemässigt störande ingrepp längs gångvägen.” Ändringsförslag: ”I områdets västra del föreslås att all obebyggd mark innefattas i reservatet, då det synnerligen värdefulla bältet av ädellövskog där behöver en buffertzona för att inte förtvinas av bebyggelse alldeles intill i sydväst. Om ädellövskogen förtvinas förstörs även rekreativsvärdet.”

Beskrivning. Kulturhistoria s.11: ”Allmän kännedom om områdets mark – och parkhistoria men framför allt den om den engelska landskapsparken och den för det värdefulla eklandskapet så viktiga betespåverkan bör spridas.” Vi håller helt och fullt med om detta, det skulle bara ha skett för länge sedan.

Kulturhistoriskt värde i den engelska landskapsparken s.13

Vi uppskattar den välformulerade inledningen till detta kapitel. Vi håller med om att ”Skuruparken kan betecknas som en enhet, där hela området är av kulturhistoriskt värde, vilket innebär att det finns svårigheter att gradera värdet inom delområden.” Därför har det varit svårt att göra en kulturvärdeskarta med klassindelningar. Den västra delen och hela den södra delen samt den nordöstra delen har de högsta naturvärdena främst genom de gamla stora ekarna, något som framgår av naturvärdeskartan. S.19. Då bör de också ha de största kulturvärdena på kulturvärdeskartan på sid 12. Så är ingalunda fallet eller endast till en viss del. Vägen runt hela parken från väst till öst som Råberg uttritat och som Linnerhielm färdades på och som till stor del finns kvar idag, borde också ingå i högsta kulturvärdesklass. Även kulturvärdesklass 2 och 3 ställer vi oss frågande inför. Vi vill emellertid inte fästa så stor uppmärksamhet vid detta, utan återkommer till de enskilda områdena i samband med skötselplanen.

Vi håller emellertid ej med om följande: Skyddsvärd är ”även den ursprungliga parkingången från templet från bergets topp i norr.” Något sådant finns varken belägg för i litteraturen eller i naturen. Piper synes ha tänkt sig ett sådant i sin Generalplan, men det finns inget belägg för att det någonsin utförts. (Magnus Olausson s.503)

Markanvändning. Odlingshistoria s.17

Vi uppskattar den tänkvärda inledningen: "Skuruparken utgör ett fragment av ett landskap där gammelekar var långt vanligare än idag. Naturtypen med sina höga värden ur såväl natur-, kultur- som rekreationssynpunkt nybildas knappast alls i vardagslandskapet utan är en produkt av den historiska markanvändningen."

Sista raden sista stycket strykes:---" troligen inom vad som idag är båtuppläggningsområde".

Biologiska värden s18.

Intressant inledning. Naturvärdeskartan och naturvärdesklassificeringen är desamma som i naturreservatsförslaget 2007. Vi hade då vissa kritiska synpunkter på dem i vårt remissvar, som vi ej har anledning att upprepa här.

S.20, A2 Ekskog och bryn. Där står: "I slutningen ovan brofästet till gamla Skurubron finns ett 20-tal gamla ekar." Det är inte fråga om något brofäste här där Skurusundet vidgar sig, utan om en **ångbåtsbrygga**, som idag är förfallen. Tillfartsvägen har en mycket gedigen stenballustrad mot norr, som vittnar om att detta var den främsta tillfartsvägen till Skuru gård i början av 1900-talet, då Stockholms sjukhem ägde den. Från Stockholm var det främst vägen över vattnet som användes. Vi föreslår att denna ångbåtsbrygga rustas upp för användning i framtiden, nu då vattenvägarna åter börjar bli mer aktuella.

SKÖTSELPLAN

Vi håller med om inledningen. Vi ställer oss emellertid tveksamma till formuleringen "upplevelsen av orördhet" i skogen.

S.32. Ett förbiseende. Återställning av romantisk park bör ändras till återställning av landskapsparken.

Zonering s.32

Zon 1 Bevarande- och utvecklingszon. Zon 2 Utvecklingszon. Se bevarandekarta s.25. I naturreservatsförslaget avgränsningskarta från 2007, s.13 är zon 2 större än 2010. (Vi har inte sett något remissvar som förordat detta.) 2010 har ett område för zon 2, där vissa ingrepp är tillåtna, tagits bort i den södra delen. Därmed omöjliggörs en placering av ett **kafé** i den sydöstra delen av parken. Där skulle vara ett synnerligen attraktivt läge för ett kafé. Vi förstår att det är miljöhänsyn som ligger bakom. Vi önskar att zon 2 införs i en del av södra och sydöstra delen av parken, så att ett eventuellt kafé där inte omöjliggörs. En framtida bedömning får avgöra. Ett kafé inom zon 2 mitt i parken ganska nära Skurusundet kommer att bli bullerstört av Skurubron. Därtill kan en kall vind dra från norr längs Skurusundet. En tratteffekt medför dessa vindförhållanden.

Vi föreslår att följande mening på s. 34 stryks: "Enstaka stugor av kulturhistoriskt värde kan komma att inrymmas inom zon 2 på beslutskartan." En eventuellt bevarad stuga av kulturhistoriskt värde bör inte låsas till zon 2 anser vi.

Skötselområden. 1. Öppen gräsmark. Mål.

S.33: "Gränser mot mer sluten mark bör till delar ha flerskiktade bryn med bärande buskarter som slån och rosor." Vi önskar inte flerskiktade bryn utan en mer successiv övergång från öppen till sluten mark. På vissa ställen kan buskar och snår vara kvar för djurlivet.

3. Ädellövlundar, s 34. Skötselområdeskarta, s.37

Ett mindre kärnområde kan betecknas som ädellövlund. Övriga områden bör öppnas upp med hänsyn till det äldre trädbeståndets utveckling, främst ek och tall. Överensstämmelse med naturvärdesklass 1 bör beaktas. Övrig gallring och skötsel som skötselområde 2. Halvöppen gräsmark. Strandnära promenadstråk bör öppnas upp.

Gångvägar . Belysning, s.35.

"Belysning ska finnas på huvudgångstråk enligt skötselplanekarta,"s.39 Vi håller med om detta, men den bör vara så diskret som möjligt och så skonsam för hälsan som möjligt. För att inte störa sommarhalvårets ljusa kvällar och nätter föreslår vi att belysningen endast är tänd under vinterhalvåret.

I naturreservatets västra del rinner bäcken från Bastusjön. Den är nu kulverterad. De lovprisade **cascaderna** från 1700-talet synes inte kunna återskapas. Men att på något ställe öppna upp den kulverterade bäcken skulle göra hela landskapet livfullare.

Carl Råbergh och Fredrik Magnus Piper lät anlägga den engelska landskapsparken vid Skuru gård. Skuruparkens natur var en spännande natur, en natur att uppleva och inspireras av. Den gav också stillhet och ro. Piper och Råbergh var före sin tid. De föregrep ett rekreationsbehov som blivit allt större och viktigare i det moderna samhället.

För Aktionsgruppen Rädda Skuruparken

Gunilla Ingmar, ordf

Detta yttrande har lagts ut på webben: www.skuruparken.se

Aktionsgruppen Rädda Skuruparken

c/o Gunilla Ingmar, Fasanv 29, 13144 Nacka; tel 08-7169875; gunilla.ingmar@comhem.se